

- 6 NOV 2018

POLITIETS
SIKKERHETSTJENESTE
Velg Enhet

Postboks 4773 Nydalen
0421 OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Faksnr. 23 30 51 20
Besøksadresse:
Nydalen allé 35

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 18/3765
Vår ref.: 18/06740-4
Dato: 31. oktober 2018

Høring - Utredning om det strafferettslige diskrimineringsvernet

Vi viser til høringbrev av 4. juli 2018.

Høringen gjelder en enkeltpersonsutredning om det strafferettslige vernet mot diskriminering, foretatt i forbindelse med utkast til en ny felles likestillings- og diskrimineringslov. Mandatet for utredningen var blant annet å redegjøre for gjeldene strafferettslige regler om diskriminering i straffeloven og diskrimineringslovgivningen, samt komme med forslag til hvordan det strafferettslige diskrimineringsvernet burde utformes.

I utredningen foreslås det endringer i en rekke strafferettslige bestemmelser ved at det tilføyes kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk som relevante diskrimineringsgrunnlag. Videre er det foreslått å gjenninnføre en bestemmelse etter mønster av straffeloven 1902 § 330, som satte straff for den som stifter eller deltar i en forening som er forbudt ved lov, eller som har til formål å begå eller oppmuntre til en handling som kan straffes med fengsel i minst 6 måneder.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) vil knytte noen kommentarer til utredningen hva gjelder vurderingen av organisasjonsforbud, som er omtalt i tilknytning til sistnevnte lovforslag.

Som fremhevet i utredningen er det fordeler og ulemper ved å innføre et formelt organisasjonsforbud, og PST er enig i de argumentene som påpekes.

Etter PSTs syn vil et forbud gi et tydelig signal fra myndighetene om at enkelte organisasjoner er uønsket i Norge. Dette kan bidra til at personer trekker seg ut av enkelte miljøer, og således bidra til å hindre fremvekst, radikaliserings og voldshandlinger. Det er imidlertid ikke nødvendigvis slik at et forbud vil medføre at slike organisasjoner opphører. Som påpekt i utredningen kan et forbud gjøre at organisasjonene/miljøene «går under jorden», og også være medvirkende til at miljøene blir mer ekstreme og voldelige. Sett fra PSTs ståsted kan dette medføre mindre grad av kontroll med miljøene og således fordre andre måter å arbeide mot miljøene på.

PST er videre enig i at det kan stilles spørsmål ved hva som skal anses som en «rasistisk organisasjon», og hvilke kriterier som må være oppfylt for å oppfattes som en «organisasjon». Her vil det være det mange gråsoner. Som fremhevet i PSTs trusselvurdering for 2018 karakteriseres høyreekstremisme i Norge, med unntak av Den nordiske motstandsbevegelsen, av uorganiserte og løst sammnesatte nettverk.

Endelig kan det stilles spørsmål ved hvordan et eventuelt forbud skal håndheves. Her vil det være påtalemyndigheten som har bevisbyrden for at en organisasjon møter kriteriene for å anses forbudt, hvor også hensynet til organisasjonsfrihet og ytringsfrihet må avveies ved vurderingen.

PST er således enig i at det ikke bør innføres et formelt organisasjonsforbud og at en gjenninnføring av straffeloven § 330 antas å være mer egnet for å straffeforfølge deltakelse i organisasjoner som bedriver rasediskriminerende aktiviteter. Her kan det hentes erfaringer fra land som har innført forbud mot enkelte høyreekstremer organisasjoner, slik som forbud mot National Action i Storbritannia og Den nordiske motstandsbevegelsen i Finland.

Marie Benedicte Bjørnland